

# ሰንበት ዘመስቀል

መስከረም 23 2008 ዓ.ም. (10/4/2015)

**መዝሙር:** ዝንቱ ውእቱ መስቀል...

**ንባባት:**

1. ፩ቆሮ 2:1-12፣ ፩ጴጥ 2:20-ፍ፣ ግ.ሐ. 4:19-31፣ ሉቃ 9:18-28
2. ዘጉልቅ 21:4-9፣ ፍሊጲስዩስ 2:6-11፣ ግ.ሐ. 2:22-37፣ ዮሐ 3:13-17።
3. 1ቆሮ 1:17-ፍ፣ 1ጴጥ 4:1-12፣ ግ.ሐ. 2:22-37፣ ማር 8:27-ፍ።

**ምስባክ:**

1. ወወሃብኩም ትእምርተ ለእለ ይፈርሁከ፣ ከም ያምስጡ እምገጸ ቀስት፣ ወይድኃኑ ፍቁራኒክ።
2. ወአጽንኦ እግዚአ ለዝንቱ ተሠራዕከ ለነ፣ ውስተ ጽርሕከ ዘኢየሩሳሌም፣ ለከ ያምጽኡ ነገሥት አምኃ። “ኦ አምላኽ ሓይልኻ ግለጽ፣ ስለቲ አብ ኢየሩሳሌም ዘሎ መቐደስካ ነገስታት ውህበት ከምጽኡልካ እዮም” መዝ. 68:28-29።

**መዝሙር:** ንትርጉም መስቀል ክንገልጽ ከምዚ እናበልና ንዝምር:-“መስቀል ብሓቂ ድንቂ እዩ፣ አብ ብርቱዕ ነገር ሠናይ ንምግባር ብቐሊል መገዲ የጽንዓና፣ መስቀል ኃጢአት ይምሕር፣ ጸድቃን ካብ ደብረ ልዑል ኃጥኣን ካብ ምድሪ ካብ ማእከል ኩነኔን ጸውዑ፣ ንኖና ጽዮን ብመዓልቲ ሰንበት ንባሕሪ ምስ ገሰጸ ማዕበል ሃድአላ፣ ብመዓልቲ ሰንበት ንባሕሪ ምስ ገሰጸ ደቂ እስራኤል ብእግሪ ተሳገሩ ንሕና ብሓይሊ እዚ መስቀል ረድኤት ከም ዝውሃብ ንአምን፣ መስቀል አብ ማእከል ጸላእቲ ረዲኤትን ኃይልን ጽንዓትን ድኅነትን ምዃኑ ንአምን መስቀል ኃይልናን ጸግዕናን እዩ”።

ድሕሪ ብዓለ መስቀል ሲዒቡ ዝርከብ ሰንበት ሰንበት ዘመስቀል ይብሃል ንትርጉም መስቀል ክነስተንትን ዘዘኻኸር ሰንበት እዩ። ቅዱስ ጳውሎስ “ቃል መስቀል ነቶም ዚጠፍኡ ዕሽነት እዩ፣ ንኣና ነቶም እንአምን ግን ኃይሊ አምላኽ እዩ” (1ቆር 1:18) እናበለ ርድኢት መስቀል አብ እምነትና ይሕብረና። ቀጺሉ እነ “ነቲ ስተሰቕለ ክርስቶስ እየ ዝሰብኸ” እናበለ አብ መስቀል ድኅነትና ተፈጸሙ አብ ጸሎታትና ነዚ ዝመሳሰል “ተፈጸመ ተስፋ አበው በማርያም ድንግል ወቀራንዮ ተተክለ መድኃኒት መስቀል” እናበልና አብ ጎቦ ቀራንዮ ምእንታና ዝተፈጸመ ንዝክር።

መስቀል ፍሉይ ምልክት እዩ። ድሕነትና የዘኻኸር ከምኡ ፍቕሪ አምላኽ ንደቂ ሰብ ይነግር። አብ መስቀል ዝተገብረ ፍቕሪ አምላኽ ንኣና ንደቂ ሰብ ልዕሊ ተፈጥሮና ዝኾነ ርክብ እዩ ፈጢሩልና። ድሕሪ ሞት አብ መስቀል ሓደስቲ ፍጥረት ኮና።

አብ ዘመና ብዙሓት መስቀል ዘይብሉ ሕይወት ቀሊልን ምቕትን ዝመልኦ ሕይወት ብዘይ ዝኾነ ጸገም፣ ብዘይ ዝኾነ ተጋድሎ ሕይወቶም ክመርሑ ይደልዩ። ብዙሓት አብ ትሕቲ መስቀል ደው ክብሉ ይደልዩ “ካብ መስቀልካ ውረድ” ዝብሉ ይመስሉ። ናይ ሎሚ ሕብረተሰብ ዝኾነ ስቓይ

ክዕገስ ይኸብደ። ብርግጽ ስቃይ ቀሊል ወይ ጥዑም ማለት አይኮነን ኩኖ ስቃይ ዘሎ ግርማን ክብርን ክንርኢ ክንክእል አሎና። ብዙሓት ሰማዕታት ቅዱሳን ነዚ ክርእዩ ስለ ዝኸአሉ ቦቲ ዝተጓነፎም ስቃይ ወይ ክበድ ፈተናን ስቃያትን ክኸነፉ አይከአሉን።

ብዙሓት ካባና ፍሉይ መስቀል ምስ ወረደና ስለምንታይ ንአይ? ስለምንታይ ክሳቅ ይደልየኒ? እናበልና እናጉሄና ንሓትት። አብ ሓቂ መሰረት ገርና እንተ ርእና ግን ትርጉም ሕይወት ንጹር ዝኸውን ካብ ስለምንታይ ዝብል ሕቶ ናብ ንመን ዝብል ምስ አምራሕናዮ ብዝያዳ ክንርኢ ንኸእል። ስቃይ መከራ አብ ሕይወት ደቂ ሰብ ክወርድ እንከሎ ፍሉይ ትርጉም አልእ። አብ መስቀል ክርስቶስ ክንጥምት እንተ ኸአልና አብኡ መልሲ ትርጉም ሕይወትናን መልሲ ንሕቶና ክንረክብ ንኸእል። ብርግጽ ክንሳቅ ከሎና ጸገማት ክበዝሓና እንከሎ መልሲ ንደሊ። ጥዑም ዘረባ ወይ ምድንጋጽ “አጀኻ/አጀኺ ክሓልፍ እዩ፤ ምእንቲ አምላኽ ኢልካ ተቐበሎ ዝብል ንጸገማትና መልሲ አይኮነን እዩ። ጸገማት ከም ሕዱር ሕማም፣ ሞት ናይ እንፈትዎ ሰብ፣ ከምኡ አብ ርክባትና ከቢድ ፈተና ክወርደና እንከሎ ፍሉይ ቃንዛ እዩ ዝፈጥረልና ኸው ኣብ ውሽጥና አቲና ክንሓትት ንግደድ። ስለምንታይ እዚ ወራዲ ወይ ረኺቡኒ እናበልና አብ መሰረታዊ ትርጉም ተፈጥሮን ከምእንምለስ ይገብረና።

ብሓቂ ክንርእዩ ከሎና አብ ጽንኩርን ከቢድን ጸገማት እንከሎና ወይ አብ አምላኽ ንቐርብ ወይ ከአ ጨሪሽና ካብ አምላኽ ንወጽእ። “ዝኾነ አሰርይ ክስዕብ ዝደሊ ርእሱ ይኸሓድ መስቀሉ ጸሩ ኸአ ይሰዓበኒ” (ሉቃ 9:23)። አብዚ ትኽ ዝበለ መጻዕዕታ ክርስቶስ ነቶም ዝአምንዎ ዝብሎ ንርኢ። ንመስቀል ተሓጉስካ ምቕባል፣ ንግላዊ መስቀል ወይ መሳቕል ክንቅበል ካብቲ ሓደ አድላዩ ነገራት ምስ ክርስቶስ ክንጉዓዝ ንደሊ እንተ ኾና ዝገልጽ እዩ። ንክርስቶስ ክንስዕብ እንተ ኾና ግድን መስቀል ክህልወና አለዎ፣ ብዘይ መስቀል ንክርስቶስ ክንስዕቦ አይንኸእልን ኢና። ክርስቶስ ንመስቀል ሓንሳብ ምስ ተሰከሞ ክሳብ ዝመውት ካብኡ አይተፈለን ንሕና እውን ዘሎና መስቀል ክበዱ ብዘየገድስ ክሳብ መወዳእታ ክንጸር እዩ ድላይ መድኃኒና።

ቀዳሞት ክርስትያን ነዚ ብምሉእ ተረዲአሞ አብ ዓድና እውን እዚ ስለ ዝተረድኦም ምልክት መስቀል አብ ኩሉ ክርእይዎ ደልዮም፣ አብ ግንባሮም አብ ክዳውንቶም አብ ዝሓውቶም አብ ኩሉ ምልክት መስቀል ከምዝርከብ ገሮም። ሕይወትና መስቀል ዝመልኦ ክኸውን እንከሎ ኸው ኣብ ክርስቶስ አሎና ዝብል ርድኢት ፍሉይ ፈተና ከምዝሓልፉ ገርዎም። መስቀል ክወርዶም እንከሎ ከም ዓቢ ህያብ መጋበሪ ድሕነት ገሮም ይወስድዎ ስለ ዝነበሩ ኩኖ መስቀል ዘሎ ክብርን ግርማን ክርእዩ ክኢሎም።

እሞ ሎሚ መስቀልካ/ኪ አበሎ ተሰኪምካ/ክዮ ዘሎኻ? ሰባት ክበድ መስቀልካ ርእዮም እንታይ ይብሉኻ? ምስካም መስቀል ከቢዱካ የማን ጸጋምዶ ትብል አሎኻ ወይ ጸርካዮ ትጉዓዝ አሎኻ? እዝን ካልእን አብ ሕይወትና ክንጸሮ ዘሎና መስቀል የዘኸክር። ፍቕሪ መስቀልና መለልዪ ሕይወትና ገርና ብምጻር መስቀልና አብነታውያን ክንከውን እዩ ድላይ መድኃኒና።

አብ ግዝኣት ሮማውያን ነቶም ሮማዊ ዜግነት ዘይብሎም ብስቕለት ይቐጽዕዎም ነሮም ሮማዊ ዘግነት ዘልኦ ግን ብሴፍ ክሳዱ ይመትርዎ በዚ ምኽንያት እዩ ቅዱስ ጳውሎስ ብሴፍ ክሳዱ ዝመተርዎ ጴጥሮስ ግን ብስቕለት ዝሞተ። ሮማውያን ብስቕለት ክቐትሉ እንከለዉ ዝለዓለ ጭካኔ ዝመልኦ መቐጸዕቲ ክፍጽሙ እንከለዉ እዮም ዝገብርዎ ዝነበሩ። አይሁድ ነዚ ጨካን ሞት አብ መስቀል ስቕለት ይፈልጥዎ ነሮም እዮም። ብዙሓት ናይ ፖሎቲካ እሱራት ብብዝሒ ብናይ መስቀል ሞት ይቐጽዑ ነሮም እዮም። ስለዚ ኢየሱስ ንሓዋርያቱ “ክስዕበኒ ዝደሊ ርእሱ ይኸሓድ ዕለት ዕለት መስቀሉ ጸሩ ይሰዓበኒ” ኢሉ ክዛረቦም እንከሎ ጽቡቕ ገሮም ይርድእዎ ነሮም እዮም። አብ መስቀል ምማት ጽቡቕ ገሩ ይርድኦም ነሩ እዩ።

ሉቃስ ወንጌላዊ ኦብ 9:24 ከምዚ ይብላል “እቲ ንነፍሱ ኼድገና ዚደሊ ኼጥፍኦ እዩ፤ እቲ ንነፍሱ ምእንታይ ዜጥፍኦ ግና ኼድገና እዩ”። ኦብ ታሪኽ ሓደ ኢየሱስ ጥራሕ ከምዘሎ ክንኣምን ኣሎና፤ ንሱ ጥራሕ ኸኣ እዩ እቲ ዝተሰቐለ ዝሞት ዝተንሥኦ። ክርስትና ብዘይ መስቀል ክርስትና ኣይኮነን፤ ብመስቀል ክርስቶስ ጥራሕ ኢና ድሕነት ረኺብና። መስቀልን ሞትን ክርስቶስ እምብኣር ሕመረት እምነትና እዮም፤ ካብ መስቀል ርሒቕና ወይ ሃዲምና ክንርከብ ኣይግባእን።

ጸገም ክወርደና እንከሎ ወይ ከቢድ ፈተና ኣብ ሕይወትና ኣብ ጸዋዕታና ክወርደና እንከሎ ከም መርገም ወይ እውን ከም ሓደ ከቢድ ተጽዕኖ ወይ እውን ዕድልና ሕማቕ ኮይኑ ዝወረደና ገርና ክንርእዮ የብልናን። ብጽእቲ ኣደ ተረዛ (Mother Teresa) ሓደ ጊዜ ከምዚ ኢላ “ስቓይ ሓደ ካብ ምልክታት ኣብ ጥቓ መስቀል ኢየሱስ ከምዘሎና ዝሕብር፤ ከም ዝሰዕመና ዝገብርን ከም ዘፍቅረና ዝገልጽ ኣብ ስቓይቱ ክንሳተፍ ዕድል ዝህበና እዩ” እናበለት ምስጢር ስቓይ ወይ መስቀል ተገልጽ። ብዘይ ጥርጥር ብዙሓት ዓይነት ስቓይት ኣለዉ ክንፈልጦምን ክንገልጸምን ዘይንኸእል፤ ስለዚ ትርጉም ስቓይ እንርድኦ ኣብ መስቀል ክርስቶስ ክንጥምት እንተ ኸኣልና ጥራሕ እዩ።

ኣብ መጽሓፍ Thomas a’ Kempis “ንክርስቶስ ምምሳል” ወይ “ኢሚታስዮ” (፪ይ መጽሓፍ ምዕ. 12:20-25) ብዛዕባ መስቀል ክገልጽ እንከሎ “መስቀል ወትሩ ተቐረባትልካ ኣላ፤ ኣብ ኩሉ ቦታ ትጽበየካ ኣላ፤ ናብ ዝኸድካ እንተ ኸድካ ባዕልኻ ኣብ ርእሶኻ ተሸኪምካ ኢኻ እትኸይድ ወትሩ ንርእሶኻ ኢኻ እውን እትረክብ ናብ ዝኾነ ቦታ ሃዲምካ ከተምልጥ ኣይትኸእልን ኢኻ። ናብ ላዕሊ እንተ ደየብካ ናብ ታሕቲ እንተ ወረድካ ወይ ናብ ውሽጢ እንተኣቶኻ ኣብዚታት ኩሉ መስቀል ኣሎ። ውሽጣዊ ናይ ልቢ ሰላምን ናይ ዓወት ዘለዓለማዊ ኣኸሊልን ክትረክብ እንተ ደሊኻ ኣብ ኩሉ ናይ ግዲ ትዕግሥቲ የድልየካ። ንመስቀል ተሓጉሰካ እንተ ትሸከማ ንላውን ተሸኪማትካ ናብቲ ንስኻ እትደልዮ መጨረሻ ዕላማኻ መብጽሓትካ። እዚ ከኣ ኣብቲ ሓሳረ መከራ ዝጭረሸሉ እምበር ኣብዚ ምድሪዚ ኣይኮነን። ሓንቲ መስቀል እንተ ኣሕለፍካ ምናልባት ካብኣ እትኸብድ ካልእ ብዘይጥርጥር ክትመጽኣካ እያ” ዝብል ነንብብ።

ኣብ ዕለታዊ ሕይወትና መስቀል ከም ዝንጎፈና ተረዲእና መስቀልና ክንቅይር ዘይኮነ ነቲ ወሪዱ ዘሎ መስቀል ካብ ድላይ ኣምላኽ ከይወጸእና መጋበሪ ሰላምን ፍቕርን ሕድገትን ክንገብር ብቲ ወሪዱና ዘሎ ብዝያዳ ኣብ ኣምላኽ ክንቀርብ እሞ ሓግዘኒ እደክም ኣሎኹ ኣሰንየኒ ኢልና ክንልምን ከም ዝግብኣና መጽሓፍ ኢኒታስዮ ይነግር።

**ንመስቀል ብግቡእ እንተ ተረዳእናዮ እሞ እንተ ጸርና ሰለስተ ዓበይቲ ነገራት ኣብ ግብሪ ንርኢ።**

- **ኃጢአት ይመውት:** ሓደ/ሓንቲ ሰብ እምነቱ/ታ ኣብ ትሕቲ ጽላል ደም ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ክገብር እንከሎ እቲ ሰብ እቲ ንዘለዓለም ይቕየር። ናይ ኃጢአት ሰንሰለት ይብጠስ (ሮሜ 6:14)፤ ሓደስቲ ፍጥረት ይኾኑ (2ቆሮ 5:17)። እዚ ከምብሓደስ ዝተወልደ ኣማናይ ሕይወቱ ኣብ ትሕቲ ኣርዑት ኃጢአት ኣይነበርን እዩ (ሮሜ 6:6)። ንመስቀሉ ዝጸውር መወዳእታኡ ክብርን ዓወትን እዩ። ኣብኡ ፍቕሪ ሰላም ትዕግስቲ ስለ ዝርከባ ኃጢአት ቦታ የብሉን።
- **ገሃነም እሳት ተሳዒራ:** ዝኾነ ኣብ ሞትን ትንሣኤን ክርስቶስ ዝኣመነ እሞ ቅዱስ ሕይወት ዝመርሕ ኣብኡ ሓዊ እሳት ዘለዓለም ኣይርከብን እዩ። “ብሓቂ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ እቲ ንቓለይ ዝሰምዕ ብቲ ዝልክኸኒውን ዝኣምን ናይ ዘለዓለም ሕይወት ኣላቶ ንሱ ካብ ሞት ናብ ሕይወት ይሳገር እምበር ናብ ፍርዲ

አይክበጽሕን እዩ” (ዮሐ 5:24)። ሮሜ 8:1 “ነቶም አብ ክርስቶስ ኢየሱስ ዘለዉ ኩነኔ የብሎምን” ይብላና።

- መንግስተ ሰማይ ተኸፊቱ፡ ደም ክርስቶስ አፍደገ መንግስተ ሰማይን ናይ ክብሪ ቦታን ይኸፍተልና። ንሓዋርያቱ አብ ቤት አብኡ ብዙኅ ማሕደር ከምዘሎ እዎ ከሰናድወሎም ከም ዝኸይድ ነጊርዎም። (ዮሐ 14:13። አብ ክብሪ አምላኽ ክንሳተፍ ሓንቲ መገዲ እያ ዘላ “ሰብ ካልኣይ ጊዜ እንተ ዘይተወልደ ንመንግስቲ አምላኽ ኪርእያ ከቶ ከም ዘይክእል ብሓቂ ብሓቂ እብለካ አሎኹ” (ዮሐ 3:3)። ሰማይ ዓድና ክንገብር አብዚ ምድሪ መስቀልና ክንጸውር ይግብአና።

መስቀል አብ እምነትና ፍሉይ ትርጉም ከምዘለዎ ተረዲእና ዕለት ዕለት ብሓዲስ መንፈስን ተስፋን ጉዕዞና ክንቅጽል ንዝኾነ ዝገንፈና መስቀል ብፍቕሪ ተቐቢልና ክሳብ መወዳእታ ክንጸውር ሓግዘኒ ንበሎ።

ሕይወት ማርያም ሕይወት መስቀል እዩ ንኹሉ ፍቓድካ ይኹን እናበለት ሓሊፋቶ ሎሚ እውን ፍኖተ መስቀል ዘስተምሃርኪ ማርያም ንኹሉ ዝገንፈና መስቀል ክንጸውር ንወድኺ ጸዋር መስቀል ለምንልና ንበላ።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ